

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladat szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hírlapdíjak:

Egész évre ———— 12 ft.

Félévre ———— 6 „

Negyedévre ———— 3 „

Egy hóra ———— 1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 227. szám.

Szombat, október 3.

Századvégi politika.

Nagybeeskerek, október 3-án.

Rég elmúltak azon boldog idők, mikor a nagy svéd kancellár azt mondhatta, hogy: kevés észszel lehet a világot kormányozni. Nem oly könnyű mesterség a kormányozás ma, mint valaha. Egészen a múlt század utolsó negyedéig elég volt, ha egy miniszter, az általa képviselt dinasztia érdekeit szíven hordta, ha pedig sikerült neki azon dinasztia ügyeit gyarapítani, még nagy államférfi hírébe jött. Nemzeti politikát, Angolországot kivéve, sehol sem ösmertek; jellemző erre nézve, hogy a római császár csimei közt ott volt az „alle Zeit mehrer des Reiches.“

Jött az ujkor s az, az államférfinak nagy feladatokat tűzött ki; kell, hogy a dinasztia érdekeit képviselje, de ez nem főcélja, hanem törekvése oda irányul, hogy a nemzet, melynek kormánya éleire állított, általa lássa megvalósítva azon intézményeket, amelyek jólétét biztosítják s kell, hogy megtettesülése legyen az uralkodó nemzeti eszméknek.

Ha a kormányzás minden országban nagy s nehéz feladat, úgy bátran mondhatjuk, hogy sehol oly nagy s nehéz, mint Magyarországon. Hol egy miniszterium egy nagy s homogén nemzet élén áll, oly hatalmas eszközök állnak rendelkezésére, hogy bármily nagyok legyenek céljai, a rendelkezésre álló eszközök mindig arányban állnak a céllal, másrészt pedig a nemzet teljes függetlensége s homogenitása megenyedik, hogy ne tekintsen se jobbra, se balra, hanem egyenes irányban folytaass utját.

Sajnos, egy magyar miniszterium soha sincs ily kényelmes helyzetben. Ott nemcsak a politikai pártokkal, hanem még a nemzet nagyon is heterogén elemeivel is kell számolni. Nálunk az intézmények megvalósításánál nemcsak belérdekei, hanem azon viszonyról fogva, mely ben-

nünket Ausztriához fűz, a közös érdek nagyon is tekintetbe veendő. A kritika, melyet az ellenzék gyakorol, nagyon könnyű, mert mint ellenzéknek nem kötelessége ezen viszonyokat tekintetbe venni. Nagy különbség ám eszményi vagy reális politikát üzni.

Az eszményi politikának tételei s tervei nagyon tetszetősök, csillámlók s ennek következtében népszerűek lehetnek, de adnak csak az ily genialisnak látszó politikusnak azon feladatot, hogy a létező körülmények s faktorok közt s ezeknek tekintetbe vételével (mert e nélkül nem lehet) tervét megvalósítsa, rögtön rájönnek, még azok is, kik ezen eszményi olcsó politikát dicsőítik, hogy sokkal könnyebb a leggyönyörűbb légvárat, mint a legkisebb háziköt felépíteni.

Hü kifejezése ennek az ellenzéki sajtó. A legobscurusabb s legtehetőlenebb embe-
recske, aki tollat forgat, mily könnyen s mily fenséges hangon ír a magyar kormányról; nem érve itt csupán a mostanit, mert épen úgy volt, mikor Tisza, vagy Andrássy, vagy Szilágyi, volt tagja, az mindegy — korrupció, mamelukok, Bécs szolgálói s többféle ingredienciák s kész a főzelék, melyből a magyar ember politikai táplálékát nyerje. Persze ez olcsó is, könnyű is, de hogy az ország érdekei, hogy ily módon hová jutnak, az csak mellék, vagy épen semmi kérdés.

Ha mindig virágozott (?) az e fajta irány, most, hogy hivatalosan ki lett jelentve, hogy a kormány az időt elérkezettnek látta az országgyűlést feloszlatni, készen lehetünk reá, hogy nap nap után ezen stilus gyakorlatok nyomtatásban diszteni fogunk s a szidalmazás, gyanúsítás, rágalmazás nagyban fog gyárthatni. Hja! ha csak magunk közt volnánk, félbaj volna csak, de sajnos bel és kül ellenségeink csak az alkalmat lesik, reá mutatni, mit s hogyan ír magyar ember, magyar emberről és saját kormányáról, természetesen akkor a Zs-

tavák a Tribunák s az eféle magyarfalók azon logikai következésre jutnak: ha te saját véredet doronggal támadod meg, miért ne támadjam meg fejszéved, gyilkossal!

Választások előtt állunk, mely választások eredményétől felette fontos kérdések kedvező, vagy kedvezőtlen elintézése függ, — kötelessége tehát azon férfiaknak, kiknek kezében a kormányrud van, hogy a választások oly irányban vezettetessenek, hogy az urnából oly férfiak kerüljenek ki, kik, legyen politikai álláspontjuk akár kormánypárti, vagy kormányellenes, a tiszta meggyőződés emberei legyenek, mert mint az állami anyakönyvvezetési s polgári házassági debatte megmutatta, hogy a valóságos liberális és felvilágosodott elemek, legyenek bármely táborban, találkozni fognak, ha szabadelvű, a nemzetnek hasznos alkotások kerülnek sorra.

Stomfa, Nyitra, Giralt kiabálások ne irritáljanak bennünket, mindig akad és akadt oly jelszó, melyet a minden fűszál után kapkodó crypto ellenzék zászlajára ír, hogy üres fegyvertárat takargassa.

Ne feledjük, hogy az új országgyűlés egy történeti momentum előtt fog állani és pedig az előtt, hogy a magyar nemzetet fennállásának első évezredéből a második évezredbe átvezesse. Ilyen történeti határköveknél az ember mindig valami imponansabb akciózt vár s óhajtjuk, hogy a század s egyuttal ezredbeli magyar politika oly dicsőségesen s üdvösen működjék, hogy fény sugarai a jövő század s évezred kezdetét is megvilágosítsa s fénynyel övezze.

Ehhez pedig kívánunk a kormánynak egy hatalmas és erős szabadelvű pártot és egy bölcs és magát mérsékelni tudó ellenzékét.

A „TORONTÁL“ tárczája.

Költemények. *

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

Tiszaparti est.

Gondol-e még az ábrándos fiúra,
Aranyos nagysád, boldog asszonyom,
Emlékszik-e az első randevura,
A tiszaparti nyári alkonyon,
Eszébe jut-e néha-néha napján,
A tiszta, szűzi gyermekszerelem,
Mely beragyogta a mi életünket,
S boldoggá tett két szívet végtelen.

Köröttünk halkán sutogott a szellő,
A fülmiléske boldogan dalolt,
S valami nóta tört a csöndön által,
Mely oly szeliden, oly busongva szólt,
Valami nóta boldog szerelemtől,
Epedő vágy volt mindenik szava . . .
Régem letűnt már az én boldogságom,
Ki tudja, visszatér-e valaha!

S mig hallgattuk a szellő susogását,
A szomorú, megejtő bus regét,
Valami szent varázslat szállt közénk le,
Es könnyek lepték el az ön szemét,
Remegő két karommal átöleltem,
S mikor ott volt az ajka ajkamon,
Ugy sirtunk együtt hosszan, önfeledten,
A tiszaparti nyári alkonyon.

* Szerzőnek „Nebántsvirág“ cz. sajtó alatt levő kötetéből.

Rég volt, nagyon rég, mintha mese lenne,
Ugy elszaladt fölöttünk az idő,
Az epedés elsorvasztott egészen,
Már nem vagyok ábrándos sem hívő,
Csak néha-néha tér egy percre vissza,
Szelid szárnyan a bus emlékezet,
S eszembe jut olyankor minden újra:
Ifjuság, ábránd és a szeretet.

A te szíved . . .

A te szíved is tud szeretni,
S egész közönyös nem lehet,
Hiába titkolod ezentul,
Kilestem a szerelmedet.
Hallottam szíved dobbanását,
A pirt is láttam arczodon,
S bár elkerülsz hazug közönnnyel,
Mégis boldog vagyok nagyon.

Temetőben.

Tavaszi szellő csöndes susogása
Tovaszáll sietve, itt az alkonyat,
A zöldelő ciprus bókolva köszönti
A lankadó szárnyu picziny madarat,
Rózsabokornak illata árad,
Balzsamos töle messze a lég,
Jer velem édes a temetőbe,
Elmondok egy régi regét.

Nézd hánynak a sírját lepte a fű b,
Hányat nem sirat senki se meg,
Oh milyen édes e sírba nyugodni,
Ha gyötör az élet s nincs a ki szeret,
Nem fájna, sajogna a szívem utánad,
Te boldogan élnél, én meg odalenn
Pihennék örökre, álmodva felőled,
Hogy milyen szomorú az a szerelem.

Sötét felhő.

Sötét felhő járt az égen,
Eszembe juttsz most te nékem,
Rád gondolok bánatomban,
Mért élek ily elhagyottan,

Elhagyottan.

Olyan vagyok mint a felhő.
Belekap a kósza szellő,
Nagy viharok úzik hajtják,
Nem leli a nyugodalmát,

Nyugodalmát.

Viszontlátás.

A viszontlátás fájt szívemnek,
Szemembe forró könny szökött,
Te boldog voltál s én busongva,
Jártam a rózsafák között.

Nem az vagy, a kit én szerettem,
Csodás varázsod oda van,
Főlkapta tán a röpke szellő,
Es eltűnt vele nyomatlan.

Lehullt a hályog is szememről,
Minden káprázat volt csupán,
Huzugság csókok, ölelések,
S az a sok boldog délután.

A viszontlátás fájt szívemnek,
Panaszba ful a sóhajom,
A régi többé nem leszel már . . .
. . . Letört a tiszta lilium.

Ha sose látalak, elfeledlek,
Miként a hulló csillagot,
Es most, mikor lehullt a hálvány,
Egy boldog álmat siratok.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 4. A nagybecskereki sakkör közgyűlése.
Október 8., 9., 10. és 11. Vásár Nagybecskereken.
Október 11. Közigazgatási bizottság ülése.
Október 11. Őszi lóverseny.
Október 11. Tiszti szék.
Október 11. Milleniumi mise.
Október 11. Gyógyszerészek gyűlése.
Október 12. Őszi közgyűlés.
Október 18. Milleniumi Módoson.
Október 19. Közig. bizottsági ülés.
Október 19. Városi közgyűlés.
Október 22. Steinbach jubileum.
November 19. Vásár Nagybecskereken.
Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskereken Baurfélé házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.
A gőzfűrdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **A király nevenapja.** Holnap ő felsége névnapja alkalmából a róm. kath. plébánia templomban 10 órákor ünnepélyes nagy mise lesz, melyen egy vegyes kar Kempter Károly G. miséjét adja elő, offertoriumra pedig Nocker karnagy énekel betéteket.

— **Személyi hírek.** Rónay Jenő főispán Pancsováról visszaérkezett székhelyére. — Bárány Feilitzsch Berthold megyei főjegyző németországi utjából tegnap délután visszaérkezett Nagybecskerekre. — Dr. Vizneker Antal miniszteri titkár az országos statisztikai hivatal részéről ma Nagybecskerekre érkezett.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Paulini Karolát a torontál-vásárhelyi elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Városi közgyűlés.** A nagybecskereki városi képviselőtestület tegnap folytatta a csütörtökön megkezdett rendkívüli közgyűlést. A gyűlés egyetlen tárgya a városi szabályrendelet módosítása volt, melyet a kiküldött bizottság jelentéséhez képest elfogadott a körülbelül tíz „egybegyűlt” képviselő. A bizottság javaslatától csak annyiban tér el a közgyűlés, hogy a városi alkapitányi állást post tot discrimina rerum — meghagyta. A képviselő urak e következetes határozatához kommentárt fűzni épp oly felesleges dolog volna, amilyen feleslegesnek eddig az alkapitányi állást tartotta a város polgársága.

— **Pancsovai hírek.** Levelezőnk írja: Altalános örömet kelt az a hír, hogy a tegnap Rónay Jenő főispánelnöklete alatt tartott állandó választmányi ülésen beható tanácskozás után a pótdát 89 százalékról 67-re szállították le. A költségvetés a folyó hó 17-én tartandó közgyűlésen kerül tárgyalás alá. Ugyancsak mostani tartózkodása alatt vizsgálta meg ő méltósága a városi hivatalokat s bár nem titkolta, hogy e téren is még sok a javítani való, a tapasztaltak felett megelégedését fejezte ki.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságra lépnek: Schwarcz Mór izr. hivatalnok és Reitter Sarolta Nagybecskerekéről. — Johim István rk. cipész és Bauer Karolina Nagybecskerekéről.

Született: Jégl Antal rk. földmives leánya. — Szabó Károly rk. földmives leánya. — Tóth Verona rk. cseléd fia. — Zsivkov Nikola gk. napszámos fia. — Veréb István ág. ev. napszámos leánya. — Purkov János gk. napszámos fia. — Todorov Milos gk. földmives leánya (iker). — Annau Jakab rk. kőműves fia. — Keszeg Péter rk. napszámos fia. — Florin Elek gk. napszámos fia. — Grubacski Mátyás gk. megyei írnok fia. — Luffy Mihály rk. korcsmáros fia. — Kovács Gedeon izr. kereskedő fia. — Zalder Imre rk. pincér leánya. — Hoff Péter rk. vonatmálházó leánya. — Sári Antal rk. napszámos fia. — Ambrus József ev. ref. hivataloszó fia. — Krizsánov Szilárd gk. napszámos leánya. — Gligorov Ignác gk. napszámos fia.

Meghalt: Lambity Anna gk. 7 napos, görcsök. — Horváth Katalin rk. 8 hónapos, bélhurut. — Radu Ferencz rk. 18 hónapos, bélhurut. — Micsik Vendel rk. 11 hónapos, bélhurut. — Turinszki Darinka gk. 16 napos, gyengeség. — Berberszki Deszanka gk. 23 napos, görcsök. — Bibel Nándor rk. napszámos 19 éves, tüdővész. — Neumayer Erzsébet rk. 2 hónapos, görcsök. — Popov Lázár gk. 7 napos, görcsök. — Ikorics Zsófia rk. szobaleány 15 éves, hashártyalob.

— **Az első délmagyarországi gépgyár** vas- és fémöntő részvény-társaság részvényesei folyó hó 18-án rendkívüli közgyűlést tartanak a torontálmegyei takaré- és hitelbank gyűléstermében.

— **Lóverseny-bál.** A versenyt és versenybálat látogató közönség tudomására hozzuk, hogy ez idén is lesz a verseny után táncmulatság a kassinó helyiségekben. A rendezőbizottság élén Dániel Ferencz és dr. Vinczehidly Ernő urak állanak.

— **A „Magyarországi gyógyszerész egyesület”** szeptember hó 12-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a 14-ik járás székhelye Nagybecskerek legyen s Szerda helyi Károly begazságtörvényi gyógyszerészt bízza meg, hogy az üresedésben lévő igazgatói állás betöltése végett a gyűlést összehívja, ki most felkéri az ügytársakat, hogy október hó 12-én délután 3 órákor Nagybecskerekben a „Rózsa” szállóban megtartandó gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. — **Tárgysorozat:** Járásigazgató választás.

— **Tranzverzális vasut az Alföldön.** Közelebb megírtuk, hogy a kereskedelmi miniszteriumban tárgyalások folynak egy nagyfontosságú új vasutvonal létrejötte iránt, amely majdnem parallel haladva az alföldi nagytranzverzális műuttal, az egész Duna-Tiszaközt és a tiszántuli részt is Orosházáig átszelné. Mint most értesülünk, a miniszteriumban befejezték a vasutvonalra vonatkozó tárgyalásokat s már megtörtént a végleges megállapodás is a következő feltételekkel: A vasut Bajáról fog kiindulni s Bácsmezőből csak igen kis területet érintve, átszeli egész Pestmegyét, Hálásnál átvágva a budapest-zimonyi és Csengele pusztánál a budapest-szegedi vasutvonalakat, Csongrád megye területére lép. Csongrád és Szentest között nagy-szabású Tiszahid fog épülni a vasut részére, a melyen áthaladva a vasut, Orosházáig vonul s itt az alföld-fiumei vasutvonalban végződik. E fővonalon kívül egy szárnyvonalat is terveznek a vasuthoz, mely Majsától Felegyházáig haladna s itt is érintené a budapest-szegedi vonalat. Az egész vonal hossza 192 kilométer lesz, építési költsége pedig az üzemberendezéssel együtt 7 millió forint, kilométerenkint tehát 38,500 forint. Az egész pálya legnevezetesebb műtárgya a csongrád-szentesti Tisza hid lesz, mely 12 kilométer hosszúságban fogja átszeli a Tisza árterét s elkészülte után 5 irányban menő vasúthálózatot köt majd egybe. A hid nemcsak a vasut részére épülne, hanem ezen fog áthaladni a tranzverzális állami közutvonal is s ezért az 1-2 millió forintnyi építési költséghez az állam 636,000 forintnyi hozzájárulást fizetne. E hozzájárulás fejében aztán a vasut ingyenhasználat ellenében az egész hidat átengedi az állam tulajdonába.

— **Kellemetlen hívatás.** Canovas spanyol miniszterelnök a napokban névtelen levelet kapott New Yorkból. A levél tartalma a következő: „Kegyelmes uram! Vannak olyan határozatok, amelyek, ha végrehajtásra kerülnek, még azokat is halálra rémítik, akik azok megalkotásában részt vettek. Honfitársaim, a kubaiak megbíztak, hogy Spanyolországba kolera, difteritisz- és sárgaláz-bacilluszokat csempészszek be. Rémes hívatások abból áll, hogy a vizet és levegőt, ahol csak tehetem, megmérgelem. En magam több spanyolt fogok a másvilágra szállítani, mint amennyi összes gyarmatháborúitokban elpusztult. Mielőtt munkához fogok, bejelentem szándékomat, az asszonyok és a gyermekek érdekében. Kegyelmeséget családjával és Robledo Romeoval (a volt igazságügyminiszter) lesznek az első áldozatok. Ha október 1-én az az embertelen politika, melyet Spanyolország Kuba szigetén üz meg nem szűnik, két millió spanyolt fogok kiirtani. Egy orvos.” A furcsa levélen most Spanyolországban sokat nevetnek.

— **Mérgezés H.-M.-Vásárhelyen.** Mig a vásárhelyi mérgekeverő bünszövetkezet tagjai ülnek a szegedi csillagbörtönben s várják büntetésüket, addig egy másik hmvásárhelyi mérgezési esetről vesszünk értesítést, melynek állítólagos áldozata Faragó János építési vállalkozó. Faragó Jánossal a boldvavölgyi vasut dolgoztatott az utóbbi időben s Boldva községben lakott egy Hajasovits Erzsébet nevezetű nővel. A vadházaságban élő felek azonban nem jó viszonyban voltak legutóbb, mert az asszony egy más férfival is viszonyt folytatott, de azért Faragót sem hagyta el, mivel ennek 3000 frt megtakarított pénze s ezenkívül egy 5000 forintos életbiztosítása volt. Szeptember 17-én történt, hogy Faragó théat reggelizve házánál, kiment a boldvai erdőre vadászni, a hol hirtelen görcsök fogták elő s pár óra alatt meghalt. Az asszony, Hajasovits Erzsébet a hullát hatóságilag engedély mellett Vásárhelyre szállította s ott azt nagy pompával eltemettétn, rögtön Budapestre utazott, hogy az első magyar biztosító társaságtól az 5000 frt életbiztosítási díjat felvegye. Ezt megelőzőleg azonban a 3000 frt készpénzt már zsebre vágta. Az intézetnek a hirtelen haláleset gyanusnak tűnő fel, a pénzt nem fizette ki, s az ügyben vizsgálat megindítását kérte a kapitányi hivatalnál s ugyanezt kérte az elhunyt Faragó János édes anyja is, ki szintén gyanusnak találta fiának halálát. A kapitány a panaszokról jegyzőkönyvet véve fel, az iratokat további intézkedés végett átküldötte a bírósághoz. Faragó János hulláját fölboncolják.

— **Öngyilkos aggastyán.** Gutyán Ferencz Ó Szivácson 80 éves korában, nem mindennapi módon kötötte föl magát. Ugyan apró szabó emberke lévén, a takaréktüzhely sütő ajtajára egy darab posztóvéget kötött, felállt egy szármolyra s úgy hurkolta azt nyakára. Mire környezte észrevette, addigra megkékült ajkai mutatták, hogy megszűnt élni. Tették oka ismeretlen, azt gyanítják, hogy életunalom kergette a halálba.

— **Verekedő cigányok.** Tegnapelőtt a kisbecskereki utkaparó följelentést tett a temesvári rendőrségnél, hogy egy cigány-csapat, mely szeméinek láttára számos, valószínűleg lopásból származó tárgyat ázott el az országoton, Temesvár felé elindult. E jelentés alapján a rendőrkapitányság kiküldött egy rendőrőrmestert és két rendőrt, hogy a csendőrség segélyével a cigánycsereget kinyomozzák és ártalmatlanná tegyék. A nyomozó közbiztonsági közegek egy része Kis-Becskerek felé vonult, az őrmester vezetése alatt álló négy ember pedig Szakálháza környékét kutatta át. Az utóbbiak tegnap reggel a szakálházi határban egy, körülbelül 60 főből álló cigány-karavánra akadtak, mely 9 kocsi töltött meg. A cigányok meg akartak ugrani, de a közbiztonsági közegek ebben megakadályozták őket, mire a körülzárt cigányok vasvillákkal és botokkal rájuk támadtak, sőt még a csendőrök ellen is támadást intéztek. Közülök bizonyos Horváth János nevű viselte magát legbátrabban, amennyiben Redl Károly csendőrtizedes kezét megragadta, mire az utóbbi kénytelen volt fegyverét használni. Reá lött Horváthra, aki még egy pár lépést futott, de azután eszméletlenül összerogyott. A golyó szájába hatolt és nyakán jött ki. A súlyosan megsebesült társai erre szanaszét szaladtak és aszszonyaikat, gyermekeiket, kocsijaikat és lovaikat sorsukra hagyták. A kocsiok kevés értékes holmit találtak és gyanítják, hogy az elmenekült 30 férfi rubája alatt vitte a lopott tárgyakat. Azon a helyen, ahol a banda állítólag lopott dolgokat ázott el, mit sem találtak, de a földhányt földréteg bizonyítja az utkaparó állításait.

Irodalom és művészet.

* **Nebántsvirág.** E címmel adja ki Sz. Szigethy Vilmos, lapunk belső munkatársa költeményeit, melyek elszórva jelentek meg fővárosi és vidéki lapok hasábjain. A kötet már legközelebb elhagyja a sajtót, miért is felkértenek azok, akik gyűjtőivek birtokában vannak, hogy azokat mielőbb küldjék be a „Torontál” szerkesztőségébe. A kötetre egyébként, mely rendkívül díszes kiállításban jelenik meg az őszi könyvpiacra, s melyből mai tárczarovatunkban különünk mutatványt, még most is lehet 1 forinttal előfizetni, bolti ára nagyobb lesz.

Legújabb hírek.

Az országgyűlés feloszlata.

Budapest, október 2. A félhivatalos „Budapesti Tudósító” megerősíti azt a hírt, hogy az országgyűlést e hó 5-én, hétfőn délelőtt ünnepélyes trónbeszéddel feloszlatták.

Romania és a hármasszövetség.

Budapest, okt. 2. A romániai királylátogatás eredménye gyanánt a „M-g” arról értesül, hogy írásbeli szerződés kötött Romániának a hármasszövetséghez való csatlakozása iránt. A kiállított szerződésben Románia kötelezte magát arra, hogy 150.000 emberrel fog a hármasszövetségben résztvevő hatalmak esetleges hadi műveleteihez csatlakozni. Ezzel szemben a N. Fr. Pr. egy, Sinaiából eredő táviratot közöl, a mely megczáfolja és tényleges alapot nélkülözőnek jelenti ki azt a tényt, hogy az uralkodók közt bármiféle politikai szerződés, vagy megállapodás létrejötte volna. E távirat szerint a királylátogatás csak udvariassági tény volt. Goluchovski gróf hosszabban értekezett ugyan Sturdza miniszterelnökkel, de ez alkalommal is csak a két állam közgazdasági viszonyai kerültek szóba.

Az olasz trónörökös házassága.

Róma, október 2. A nápolyi herceg e hó 5-én Brindisiben száll a Savoya hajóra, melyen hivatalosan megy Montenegroba. A „Savoyá“-t visszatértekor a hajóraj fogja kísélni a genuai herceg parancsnoksága mellett.

Lobanov utódja

Szt.-Pétervár, október 2. Lobanov herceg, az elhunyt orosz külügyér utódjának kinevezésére vonatkozólag biztos forrásból az hirlik, hogy Kapsizt gróf, bécsi orosz nagykövetség jelöltje háttérbe szorult, Nelidovnak, a konstantinápolyi orosz nagykövetnek sánszai ellenben határozottan emelkedtek. Nelidovot október 20-ikára Szent-Pétervárra idézték és miután akkorára már a császár is hazatér, ebből azt következtetik, hogy Nelidovnak külügyminiszterré leendő kinevezetéséről van szó. Az ultrarothodox udvari pártok minden erővel Nelidov mellett dolgoznak, aki az ő emberük.

Táviratok.**Országgyűlés.**

I.

(A képviselőház ülése okt. 3-án)

Budapest, október 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma tartotta utolsó ülését. A képviselők nagy számban jelentek meg és a karzatok is zsufolva voltak közönséggel.

Szilágyi elnök betérjeszti a miniszterelnök átiratát, mely szerint az országgyűlésnek ünnepélyes bezárása Ő Felsége által hétfőn délelőtt fog a budai várpalotában végbemenni. Apponyi Albert gróf konstatálja, hogy nemrég interpellálta a miniszterelnököt a kvóta ügyében, most a politikai őszinteség nevében tiszta választ vár a kormányelnöktől.

Bánffy báró erre azt válaszolta, hogy Apponyi felszólítása a választási campagne érdekében intéztetett hozzá s megjegyzi, hogy pártérdekből az ország érdekeit akarnák kijátszani. Szóló már precizizozta a kormány álláspontját és fölöslegesnek s törvénytelennek tartja, hogy ez ügyben többet mondjon mindaddig, míg a kvóta-küldöttség dolgait el nem végzi. (Tetszés jobbról.) Ugron Gábor hevesen támadja a kormányt és szabadelvű pártot, miért az elnök által rendreutasításban is részesül. Felszólítja Bánffy, hogy tájékoztassa az országot a választás előtt a kvótáról és helyzetről. Helfy Ignác csatlakozik Ugronhoz, kijelentvén, hogy minden politikai pártnak kötelessége a választások előtt álláspontját precizizozni. Horánszky Nándor szerint a kormány eljárása azt bizonyítja, hogy nem akar színt vallani. Polónyi Géza pedig azt mondja, hogy ha az osztrák pénzügyminiszter kifejtette álláspontját, ennél fogva tegye azt a magyar kormány is. Ő azt hiszi, hogy az új választások indoka az, hogy a kormánynak új kvótaküldöttségre van szüksége, mely a többletet az osztrákoknak megszavazná.

Münnich Aurél tiltakozik Ugron támadásai ellen és kijelenti, hogy a választások előtt a szabadelvűpártnak minden tagja fog a kvóta kérdésben nyilatkozni, mire a nemzet itéletét ki fogja fogadni. Beöthy Ákos határozott nyilatkozatot kér a kormánytól; Pulszky Agost pedig megjegyzi, hogy a kormány nem kockáztathatja az ország érdekeit csak azért, hogy a csacska kíváncsiságot kielégítse.

Ezután következtek az interpellációk. Először is Hock interpellálja a belügyminisztert és az igazságügyminisztert a kereszt szentségtelenítése miatt Ós-Budavárban. Perczel belügyminiszter kijelenti, hogy a főkapitányseg megindította a vizsgálatot és intézkedett, hogy hasonló esetek a jövőben ne ismétlődjenek. A Ház

a választ tudomásul vette. Erre Szalay Imre a nagybajomi községi jegyzőnek állásától való felmentése ügyében interpellál. Perczel válasza tudomásul vétetik. Széll Kálmán betérjeszti a kvóta-küldöttség átiratát.

Ezután Szilágyi elnök megteszi jelentését a képviselőház működéséről, mely tudomásul vétetik, majd így folytatja: A nemzet legközelebb meg fogja ítélni, hogy mennyiben teljesítette a Ház kötelességét. Egy azonban most is bizonyos, és ez az, hogy a lefolyt országgyűlés egyike a legfontosabbaknak volt, vajha emléke a következő harcokban enyhítőleg hatna, és közös működésre ösztönözne. Mi mindnyájan most is és a jövőben is egy célnak: a haza javára szolgálunk; vajha a választási küzdelemből a magyar állam alapja, ezután is sértetlenül, győzedelmesen kikerüljön. Majd a millenniumról emlékezik meg a szónok, mely a korona és a nemzet közötti fényes egyetértést tanúsítja. (Viharos kiáltások: Éljen a király). Mi, egy szabad, alkotmányos nemzet, odaadással és szeretettel tekintünk királyunkra, és beszédemet csak e szavakkal zárhatom: Éljen a király.

Hosszantartó, meg-megújuló Éljen-kiáltások követték az elnök remek beszédjét, mely után Horánszky, Szederkényi, Helfy és Lukács Béla, valamennyien pártjaik nevében köszönetet mondanak az elnöknek a tanácskozásonként pártatlan vezetéséért és a parlament méltóságának fentartásáért. Éljen az elnök kiáltásokkal záródott be az 1892—1897. évi országgyűlésnek nevezetes korszaka.

II.

(A főrendiház ülése 1896. okt. 3-án)

Budapest, okt. 3. (A „Torontál“ er. távirata.) Ma délben a főrendiház is ülést tartott, melyen az elnök felolvasta Bánffy miniszterelnök átiratát, hogy az országgyűlésnek ünnepélyes berekesztése hétfőn, a budai várpalotában történik. A főrendek tudomásul vették a kormányelnöki átiratot, mire az ülés véget ért.

Nyiltér. *)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Ismerve a közügyek iránti érdeklődését, kérem alábbi közleményt becses lapjában közzétenni. Bizonyára tudomása van Tek. Szerkesztő urnak arról, hogy végre derék megyei intézőségünk érdeme folytán odajutottunk, miszerint a tervezett párdány-beckerek kiépítésére vágyó vasut a létesülés stádiumához közel.

Hogy mily fontos közgazdasági, ipari s kulturális tekintetben e vasutvonal, azt bővebben kifejtteni fölösleges.

Mi ittebeiek, kik ez ideig még egy a műutat, mint a vasutat nélkülözük s legtöbnyire az utak járhatatlan volta miatt már októbertől egész márczius végéig uzsólván el vagyunk zárva a világtól, hiába valának tehát a vasut iránti szép reményeink.

Szeptember 28-án tárgyalta községi képviselőtestületünk a torontáli h. é. vasutársaság átiratát, melyben támogatást kér a vasut kiépítését illetően s bár kevés kivétellel mindenki óhajta a vasut létesítését, — de talán épen azért — a most már csak ideiglenesen szereplő Haas és Deutsch cég tulajdonát képező ittebei uradalom vezetősége a konzervatív paraszt községi képviselőkkel együtt leszavazták az értelmiséghez tartozó községi képviselőket és nemcsak a hozzájárulást illetően, de a 19 ik század végét megillető fölvilágosultsággal a gazdaság vezetői még azt is megszavazták, — mint ezt a közgyűlési jegyzőkönyv igazolja, hogy nem kell semmiféle vasut.

Hogy a vármegye mit szól ezen határozathoz, nem tudjuk, de hogy a megye jóakarát néhány gazdatiszt a különben konzervatív hajlamu paraszt községi képviselőkkel megsemmisíteni akarhassa, ez talán csak mégsem járja, különösen ily esetben, midőn ekkora nagy terület felvirágosásáról igyekszik a megye áldozatok árán is gondoskodni s a vasut kiépítése óhaját képezi a községi lakosságnak; csupán az ittebei Haas és Deuts-féle uradalom vezetőségének nem. Hogy mi érdekből, ezt talán ők maguk sem tudják, ha csak eddigi multjokhoz való következetességből nem.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Reméljük azonban, hogy a megye intéző körei tudni fogják a módját annak, hogy az ittebei Haas és Deuts-féle uradalom intézősége által teremtett helyzet következményei ne sujtásák a községet.

Fogadja Tek. Szerkesztő ur tiszteletlem nyilváníatását.

Ittebe, 1896. október 3.

Községi képviselő.

Gräbeldinger Miklós

I. oszt. számvevő altiszt,

Kovács Berta

jegyesek.

937—1.1

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém Nagybecskerek város és környéke közönségét értesíteni, hogy a vasuti vendéglőt a nagybecskerek—nagykikindai vasuti állomáson átvettem.

Kitűnő ételek és italokról gondoskodni fogok.

A nagyérdemű közönség számos látogatását tisztelettel kérve, vagyok

Nagybecskerek, 1896. október hó 2-án

kiváló tisztelettel

934—1.1

Friedmann H.**Hirdetések.****Meghívó**

az Első délmagyarországi gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság részvényeseinek az 1896. évi október hó 18-án d. e. 10 órakor a torontálmegeyi takaré- és hitelbank gyűléstermében megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

Az igazgatóság jelentése és ennek alapján határozathozatal a részvénytőkének elsőbbségi részvények kibocsájtása által való felemelése vagy a szükséges forgótőkének más módon leendő beszerzése vagy esetleg a vállalat felszámolása iránt; egyszersmind ez irányban a szükséges intézkedések megtétele.

Alapszabályaink 9-ik §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesek birnak szavazati joggal, kik a közgyűlés napját megelőzőleg 30 nappal nevékre irt részvényviket 8 nappal a közgyűlés megtartására kintűzött határnap előtt a társaság pénztáránál letették.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

N.-Beckerek, 1896. október hó 2-án.

935—1.1

Az igazgatóság.**Lövészegyleti közgyűlés.**

Miután f. évi szeptember hó 17-én a nagybecskerek polgári lövészegylet rendkívüli közgyűlése a megjelent tagok csakély száma miatt megtartható nem volt, újabb rendkívüli közgyűlés határnapjául folyó évi október hó 11-ét tűzöm ki. Miről az igen tisztelt tagtárs urakat oly figyelmeztetéssel van szerencsém értesíteni, hogy a jelzett napon délutáni 3 órakor a nagybecskerek takaré- és előlegegylet igazgatósági helyiségében tartandó közgyűlés a megjelenendő tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

Nagybecskerek, 1896. évi október hó 2-án.

Franz J. L.
főlövészegylet vezetője.

936—1.1

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

Budapesti Napló

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a

Budapesti Napló

mindjárt első megjelenésekor aratott és az egész világsajtóban példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot.

A BUDAPESTI NAPLÓ

a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatalma alá. Független tehát felfelé is, lefelé is minden irányban.

A BUDAPESTI NAPLÓ

a magyar intelligencia lapja. Politikája a legtisztább szabadelvűségnek és a magyar nemzet igazainak útján halad.

A Budapesti Napló

amelyet a Pesti Napló július 30-án testületileg kilépett szerkesztősége alapított, hasábjain egyesíti a magyar politikai, irodalmi és zsurnalisztikai élet legelőkelőbb neveit.

A Budapesti Napló főszerkesztője: Vészi József.

A Budapesti Napló felelős szerkesztője: Braun Sándor

A Budapesti Napló belső dolgozótársai:

Ábrányi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Papp Dániel, Pekár Gyula, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán.

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkkirók és tárczairók diszes sora:

Ágai Adolf, Bessenyei Ferencz, Békefy Antal, Eötvös Károly, dr. Hagara Viktor, Feszl Géza, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Malonyay Dezső, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkényi István.

A BUDAPESTI NAPLÓ

rovatai gazdagok, értesülései kitünőek. Az egész ujság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izlést az előkelőséget és a megbízhatóságot ismeri legfőbb törvényének.

A Budapesti Napló

egyedül jogositott magyar kiadásban közli Georges Ohnet világhírű francia írónak „Hiábavaló gazdagság” című remek regényét, amelynek összes eddigi folytatásait megküldjük újonnan belépő előfizetőinknek.

Előfizetés: egészévre 14, félévre 7, negyedévre 3 frt 50, 1 óra 1 frt 20.

Mutatványszámokat nyolcz napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség: Ferencz-körut 28. Kiadóhivatal: Teréz-körut 41.

Olvassa mindenki az ujságírók lapját:

a Budapesti Naplót!

881-31

Ház eladás.

Nagybecskereken, Aradáci-utca, asphaltes járda oldalán fekvő ^{72/43} számú ház előnyös feltételek mellett eladó; közelebbit legott a tulajdonosnál. 927-31

899. h. k. sz. 1896.

Pancsovai főszolgabírószágtól.

Hirdetmény.

Csomor Vendelin mint az almási Csomor-féle 32. számú házközösségnek ismeretlen helyen tartózkodó tagja ezennel felhivatik, hogy a fennevezett házközösség megszüntetése végett Almás község házához 1896. évi november hó 2-ik napjának délutáni 2 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy a részére kinevezett gondnok Beck János almási lakost czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdoníthatja.

Kelt Pancsován, 1896. évi szeptember 28-án.

624-11

Bartóffy
főszolgabíró.

Francia, angol és brünni gyártmányok.

Mindennemű ujdonságok

uri, női- és gyermek-divat terén.

Az őszi idényre

uri felöltők, esőköpenyek. Női gallérok, esőköpenyek, valamint minden egyéb női ruhák a lelegegánsabb kivitelben.

A téli idényre

mindennemű férfi- és női-divat ujdonságok már megérkeztek.

Nagy és dús választéku raktár mindennemű kész uri- és gyermekruhákban.

Mérték utáni megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Hogy kiváló versenyképességemről és áruim jóságáról a t. közönség magának teljes meggyőződést szerezhessen, kérem a t. vevőközönség becses látogatását.

Kiváló tisztelettel

Wassermann Károly

Nagy-Becskereken.

932-31

Francia, angol és brünni gyártmányok.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.